

Ефективна комунікація	Самоконтроль	Емпатія	Кооперація	Розв'язання проблем	Запобігання конфліктам та розв'язання їх	Асертивність	Самооцінка, самоповага	Повага до прав людини	Гендерна чутливість	Активне громадянство
-----------------------	--------------	---------	------------	---------------------	--	--------------	------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------

Спілкування з дорослими

Мета

Сприяти розвитку комунікативних навичок, виховувати повагу до старших, мотивувати учнів звертатися до дорослих у разі виникнення проблем.

Очікувані результати

Наприкінці заняття учні:

- *називають* дорослих зі свого найближчого оточення, яким вони довіряють, до яких можуть звернутися в разі потреби;
- *демонструють* здатність долати сором'язливість у спілкуванні з новими вчителями, іншими працівниками школи;
- *демонструють* уміння розпитати дорогу, передати на проїзд у громадському транспорті, висловити прохання, надати допомогу.

Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери, клубок ниток (вправа «Сімейне павутиння»), цінники (за кількістю учнів у класі).
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор (*бажано*).

Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати Роздавальні матеріали для учнів.
- Роздрукувати 3 екземпляри Додатку 6.1 для роботи в парах.
- Домовитися з кількома колегами-вчителями, щоб вони прийшли на урок для проведення вправи «Інтерв'ю».
- Перевірити презентацію та відео до теми.

Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	7 хв
Мозковий штурм «Дорослі, яким ти довіряєш»	5 хв
Робота у групах «Інтерв'ю»	10 хв
Руханка «Струмочок»	5 хв
Рольова гра	9 хв
Перегляд відео	4 хв
Підсумкові завдання	5 хв
<i>Усього тривалість</i>	<i>45 хв</i>

Стартові завдання (повторити попередній матеріал і перейти до нового)

1. Зворотний зв'язок. Запитайте учнів: «Про що ми говорили на минулому занятті»? Вислухайте відповіді охочих, підсумуйте їх: «Ми дізналися про переваги впевненої поведінки, як вона допомагає спілкуватися і налагоджувати стосунки».
2. Оголосіть тему уроку: «На цьому уроці ми вчитимемося застосовувати ці знання у ситуаціях спілкування з батьками, вчителями, іншими дорослими (знайомими і незнайомими)».
3. Знайомство «Сімейне павутиння». Вправу виконують у колі. Вам знадобиться клубок ниток для в'язання. Один з учнів бере його в руки, двічі обмотує нитку навколо долоні і продовжує фразу: «Моя родина — це я, мої тато, мама, брат...» Потім розповідає щось цікаве про свою родину і котить по підлозі клубок іншому учневі. Останній учасник, розповівши про свою родину, котить клубок тому, від кого його отримав, і каже: «Олю (Андрію), мені подобається твоя родина, тому що (ви друзні, у тебе є старший брат...)». І так далі, аж поки клубок повернеться до першого учасника.

Запитання для обговорення:

- Що нового ви дізналися з цієї вправи?
- Що вас найбільше здивувало?

Мозковий штурм «Дорослі, яким ти довіряєш»

Слово вчителя: «Завжди важливо знати, від кого можна отримати пораду чи допомогу в різних життєвих ситуаціях.

Звісно, дитина найперше звернеться до своїх батьків — тата або мами. Та що робити, коли їх нема поруч?

У такому разі зверніться до іншого дорослого, якому довіряєш. Це можуть бути старший брат, сестра, тітка, дядько, бабуся чи дідусь. Може, в тебе склалися довірливі стосунки з учителем, шкільним психологом або тренером, а може — з батьками твого друга чи священиком».

- Запропонуйте учням назвати людей, до яких вони звертаються за порадою чи по допомогу.
- Запишіть на дошці не менш як десять пропозицій.
- Підкресліть дорослих (*батьки, родичі, класний керівник, шкільний психолог...*).
- Роздайте учням кольорові цінники і запропонуйте кожному прикріпити свій цінник біля того дорослого, до якого вони передусім звернуться у разі виникнення проблем.

Підсумуйте: «У нашому житті є люди, до яких ми звертаємося по допомогу. Найчастіше це батьки, інші родичі. Пам'ятайте, що за потреби ви завжди можете звернутися до дорослих у школі (класного керівника, психолога, директора)».

Робота в групах «Інтерв'ю»

Слово вчителя: «Інколи дітям здається, що у них забагато обов'язків: щодня ходити до школи, вчити уроки, писати контрольні. Дехто переконаний, що вчителі поведуться жорстко, задаючи багато домашніх завдань, змушуючи наздоганяти пропущене. Та, можливо, у таких випадках комусь просто бракує інформації про вчителів, їхню працю і відповідальність?»

- Запросіть на урок кількох ваших колег і об'єднайте учнів у стільки груп, скільки є запрошених учителів.
- Запропонуйте дітям узяти інтерв'ю у вчителів за планом, наведеним у Завданні 1.

- Презентації груп, обговорення.

Запитання для обговорення:

- Яким було б суспільство без учителів?
- Як можна віддячити вчителям за їхню працю?

Підсумуйте: «У вчителів складна робота. Однак вони її люблять і готові в усьому допомагати дітям».

Руханка «Струмочок» (фізичне та емоційне розвантаження, об'єднання в пари)

Запропонуйте учасникам стати у пари (пара за парою), взятися за руки і підняти їх угору. Той, хто залишився сам, проходить під руками, обираючи собі когось до пари. Той, хто залишився без пари, робить те саме. Через 2–3 хвилини зупиніть гру і запропонуйте виконувати наступне завдання у тих парах, що утворилися на даний момент.

Рольова гра (відпрацювання вміння звертатися по допомогу, виконується у парах, які утворилися після руханки)

Слово вчителя: «Завантаженість учителів не означає, що ви не можете звертатися до них у разі потреби. Навпаки, їм буде приємно, що ви стараетесь і цікавитесь їхнім предметом».

- Запропонуйте учням згадати випадки, коли вони посоромилися чи полінувалися звернутися до вчителя і мали через це проблеми, та обговорити, як можна було вчинити інакше.
- Роздайте парам ситуації з Додатку 6.1 (одна ситуація може бути у двох і більше пар) і запропонуйте підготувати сценки про поведінку в заданій ситуації.

- Демонстрування сценок, обговорення.

Запитання для обговорення:

- Яке головне правило для спілкування з дорослими?

Підсумуйте: «У спілкуванні з дорослими треба завжди бути ввічливим і демонструвати повагу».

Перегляд відео

Продемонструйте жартівливе відео «Обережно, незнайомці!»

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Sp-lkuvannya-z-neznayomtsyami/>

Слово вчителя: «Це жарт, але якщо серйозно, то давайте обговоримо, як треба реагувати на пропозиції сторонніх людей покататися з ними в автомобілі, допомогти знайти цуценя, знятися в рекламі тощо?»

Підсумуйте: «Підозрілі пропозиції незнайомих треба ігнорувати й обов'язково розповідати про них батькам чи іншим довіреним особам».

Підсумкові завдання (закріпити набуті знання)

1. Зачитайте висновки:

- У вашому житті є багато людей, які можуть допомогти вам у разі потреби.
- Не соромтеся звертатися по допомогу до вчителів, шкільного психолога чи медичного працівника.

- Ввічливість і тактовність допоможуть вам у спілкуванні з дорослими.
 - У спілкуванні з незнайомими людьми треба бути обережними і пам'ятати, що дорослі не повинні звертатися по допомогу до чужих дітей.
 - Однак з власної ініціативи ви можете допомогти, наприклад, притримати двері для жінки з дитячим візочком, допомогти перейти дорогу людині похилого віку тощо.
2. Запропонуйте охочим удома визначити коло довірених осіб, виконавши Завдання 2 із Роздавальних матеріалів.

3. Завершіть урок оплесками.

Вам потрібно знайти вулицю і будинок, де живе ваш друг. Зверніться по допомогу до перехожого.

Ви зайшли у маршрутку. Треба передати водієві гроші за проїзд. Зробіть це ввічливо.

Мама приготувала кашу, але вам сьогодні хочеться бутерброд. Скажіть про це так, щоб мама не образилася.

На безлюдному перехресті стоїть бабуся. Вона розгублена — не знає, як перейти дорогу. Запропонуйте їй допомогу.

Учителька розмовляє з колегою. Вам терміново треба попросити у неї зошит. Перепросите, зверніться з проханням і подякуйте.

Ви запізнилися на урок. Постукайте, привітайтеся, попросіть вибачення і дозволу ввійти до класу.